

POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení:</i>	<i>Ing. Iva Brabcová</i>
<i>Studijní obor:</i>	Prevence, náprava a terapie zdravotní a sociální problematiky dětí, dospělých a seniorů
<i>Školitel disertační práce:</i>	Doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D.
<i>Katedra:</i>	Katedra sociální práce
<i>Název disertační práce:</i>	<i>Vybrané sociální determinanty zdraví imigrantů ve zvolených lokalitách České republiky</i>

Téma, které si paní Ing. Brabcová vybrala, je mimořádně aktuální, o čemž svědčí i aktivity Světové zdravotnické organizace, která problematiku sociálních determinant zdraví institucionalizovala a zahrнула mezi politické dokumenty – zřízením Výboru zaměřeného na sociální determinanty zdraví (z anglického názvu WHO's Commission on Social Determinants of Health) a vydáním mezinárodního dokumentu, jímž je Politická deklarace sociálních determinant zdraví (z anglického názvu Rio Political Declaration on Social Determinants of Health, 2011).

Cílem práce bylo zmapovat vliv zvolených sociálních determinant na vybrané charakteristiky zdraví. Jedná se tedy o vícepředmětový výzkum, který svou podstatou spojuje dvě velice široké oblasti – sociální i zdravotní a hledá mezi nimi významné souvislosti. Rozsah zvoleného tématu vyžadoval operacionalizaci pojmů, již se studentka zhostila velmi zodpovědně – převedla vysoce abstraktní termíny do výrazů, které bylo možné vědecky uchopit a vybranými statistickými metodami analyzovat.

Výzkumný soubor, jímž jsou vybraní imigranti národnosti ukrajinské, mongolské, vietnamské, je poměrně široký. Je zřejmé, že nevychází pouze ze záměru projektu COST (s názvem „Zdravotně sociální situace imigrantů a azylantů v České republice“, který byl přijat k řešení v roce 2010 a končil v květnu 2011), na jehož řešení se autorka této disertace podílela a významně přispěla k rozšíření výzkumného souboru svou iniciativou i prostředky. Paní Ing. Brabcová oslovila navíc další rozsáhlou skupinu imigrantů (srovnatelnou s první skupinou). Podařilo se jí tak získat data od 482 respondentů, což je nezbytné ocenit, neboť výzkum u vybrané cílové skupiny vyžaduje přítomnost rodilých mluvčích, kteří budou schopni překonávat vstupní jazykové bariéry.

Struktura práce je zdařilým výsledkem kombinace teoretických a výzkumných poznatků, grafy i tabulky velmi názorně doplňují text a pomáhají tak zpřehlednit velké množství vztahů, jež se staly předmětem zkoumání. Literatura je velice rozsáhlá, v práci je citováno 88 českých a 120 zahraničních zdrojů. Použité statistické metody (viz např. chí-kvadrát test, Analýza adjustovaných reziduí zobrazená znaménkovým schématem, Kruskal-Wallisův test, Korespondenční a Shluková analýza, jednovýběrový t-test, Fischerův přesný test) vypovídají o šíři výzkumného záměru a odborných znalostech autorky předložené disertace.

Výsledky práce upozorňují na několik velmi významných zjištění. Jedná se zejména o diskriminaci a nerovné podmínky imigrantů v jejich zaměstnání, dále o rozdílnost čerpání zdravotní péče podmíněné typem pojištění. Je zřejmé, že znalost českého jazyka výrazně ovlivňuje schopnost imigranta vyvázat se z klientského systému a svobodně, dle vlastních rozumových schopností, volit své životní strategie v nové zemi. Zkoumání zdravotního stavu imigrantů potvrdilo již publikovaný fenomén (viz např. publikace Dunn & Dyck, 2000;

McDonald & Kennedy, 2004; Antecol & Bedard, 2006; Akrech & Frank, 2008) nazývaný „efekt zdravého imigranta“, který lze vysvětlovat též procesem post-imigrační akulturace – tedy, že s délkou pobytu se mění životní styl a stravovací návyky, jenž vedou ke zhoršení zdraví (Akrech, 2007; Lara et al., 2005).

Paní Ing. Brabcová svou odbornou erudicí, pracovním nasazením a zodpovědným přístupem prokázala, že je schopna řešit vědecko-výzkumné záměry Zdravotně sociální fakulty a tato disertační práce je jedním z důkazů. Doporučuji udělit paní Ing. Brabcové titul Ph.D. a její disertační práci k ústní obhajobě. Věřím, že se její závěry stanou podnětnými pro další výzkumné projekty, kterých se účastní.

Otázka k ústní obhajobě disertační práce:

1. Jaká preventivní opatření byste doporučovala pro zlepšení zdravotního a sociálního stavu imigrantů žijících v České republice?

Datum: 24. dubna 2013

Podpis školitele disertační práce:

